

Rapport quickscan natuurwaarden

Prinsenvolderstraat, Haagstraat en Dahliastraat
te Made

Status van het

document:

Definitief

Datum: 28-10-2025

Sweco Nederland B.V.	Handelsregister 30129769
Onderwerp	Quickscan natuurwaarden
Projectnummer	27165.001
Klant	Vorm Ontwikkeling B.V.
Auteur	Justin Neffgen
Gecontroleerd door	Marjolein van Haaren
Vrijgegeven door	Rick van der Weerden
Datum	28-10-2025
Versie	2
Documentreferentie	NL25-648800269-152543

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Gebiedsbeschrijving	5
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	5
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen	7
3	Onderzoeksmethodiek	8
4	Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten	9
	4.1 Vogels	9
	4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)	9
	4.1.2 Broedvogels (nesten soms jaarrond beschermd)	10
	4.1.3 Algemene broedvogels	10
	4.2 Vleermuizen	11
	4.3 Overige zoogdieren	12
	4.4 Reptielen, amfibieën en vissen	13
	4.5 Ongewervelden	14
	4.6 Planten	15
	4.7 Specifieke zorgplicht	15
5	Toetsing aan soortenbescherming	16
	5.1 Broedvogels	16
	5.1.1 Algemene broedvogels	16
	5.2 Vleermuizen	16
	5.3 Kleine marterachtigen en steenmarter	16
	5.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën	17
	5.5 Vissen	17
	5.5.1 Grote modderkruiper	17
	5.5.2 Algemene vissensoorten	18
6	Toetsing aan gebiedenbescherming	19
	6.1 Natura 2000	19
	6.2 Natuurnetwerk Nederland	20
7	Houtopstanden	21
8	Samenvatting en conclusies	22
Bijlage		
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	24
	Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000	26
	Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland	28
	Bijlage 3 omgevingswet	29
	8.1.1 Omgevingswet	29
	8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving	30
	8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving	31

1 Inleiding

Sweco heeft van Vorm Ontwikkeling B.V. opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan natuurwaarden aan de Prinsenvolderstraat, Haagstraat en Dahliastreet te Made.

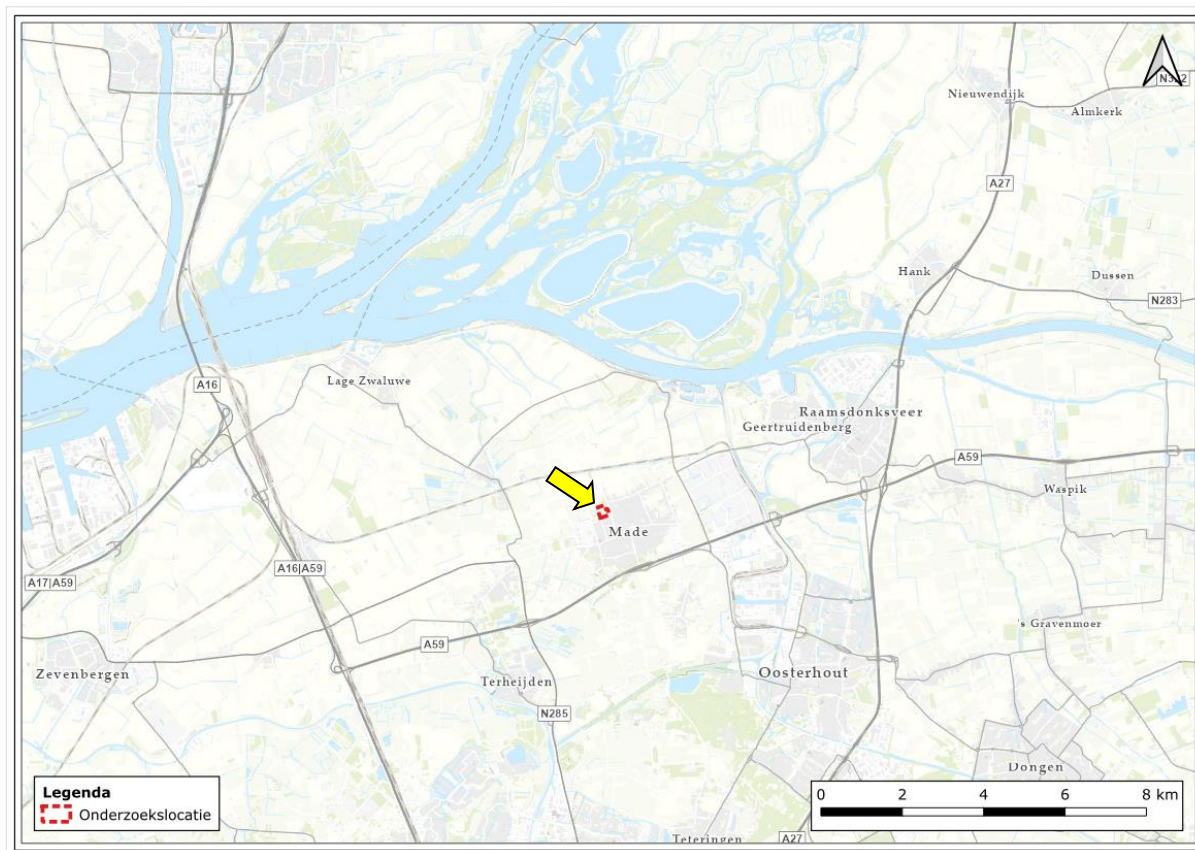
De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie.

De quickscan natuurwaarden heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Omgevingswet zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 5,9 ha) ligt aan de Prinsenvolderstraat, Haagstraat en Dahliastreet te Made. In figuur 2.1 is de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De landelijk gelegen onderzoekslocatie betreft een perceel met diverse opstallen. Het perceel is grotendeels ingericht als weide voor paarden (en ander vee). De opstallen betreffen één paardenstal en meerdere containers welke gebruikt worden voor opslag. Door de onderzoekslocatie loopt de Vierendeelstraat, ten noorden van deze straat is een watergang gelegen.

Ten zuiden en westen van de onderzoekslocatie zijn bomenrijen aanwezig (aan de Haagstraat en Dahliastreet). Ten zuiden en oosten is een woonwijk aanwezig. Direct ten noorden is een agrarisch perceel aanwezig.

In figuur 2.2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. Figuur 2.3 t/m figuur 2.8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2.2 Luchtfoto van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.3 De noordelijke wijde met de watergang (kijkrichting: noordoosten).

Figuur 2.4 De Vierendeelstraat, met rechts de watergang en links de oprit naar de opstallen (kijkrichting: westen).

Figuur 2.5 De zuidoostelijke wijde met de begroeiing langs de opstallen (kijkrichting: zuiden).

Figuur 2.6 De paardenstal (kijkrichting: westen).

Figuur 2.7 Eén van de andere opstallen / containers met op de achtergrond begroeiing (kijkrichting: oosten).

Figuur 2.8 Buitenopslag achter de opstallen (kijkrichting: noorden).

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens 181 nieuwe woningen te realiseren. De opstallen op de onderzoekslocatie zullen worden gesloopt, ook het groen hieromheen zal verwijderd worden. De bomenrijen aan de Dahliastraat en Haagstraat zullen behouden blijven. De watergang ten noorden van de Vierendeelstraat zal misschien worden gedempt.

3 Onderzoeksmethodiek

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Het veldbezoek is afgelegd op 14 januari 2025. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de directe omgeving beoordeeld. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

Verder is aan de hand van verspreidingsatlassen, andere standaardwerken en op basis van “expert judgement” nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant opgevraagd. Actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna zijn uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opgevraagd.

De quickscan natuurwaarden is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en betreft geen volwaardig soort(en) specifiek onderzoek. Er zijn in het onderhavige onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4 Aangetroffen en te verwachten beschermde soorten

Het voorkomen van planten- en diersoorten in een gebied wordt mede bepaald door de aanwezigheid van geschikt leefgebied. Een soort kan in zijn leefgebied gebruik maken van verschillende plekken om te verblijven. Al deze plekken (biotopen) kunnen een bepaalde functie voor de soort vervullen. In dit hoofdstuk wordt op basis van het aanwezige habitat/verblijfsmogelijkheden samen met verspreidingsgegevens beschreven welke beschermde soorten binnen de onderzoekslocatie kunnen voorkomen. Afhankelijk van de soort wordt ingegaan op de potentiële aanwezigheid van vaste rust- of voortplantingsplaatsen, foerageergebied en verbindingroutes. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen plannen een negatief effect kunnen hebben op de mogelijk aanwezige beschermde soorten. In hoofdstuk 5 wordt beschreven welke juridische implicaties dit voor het project heeft.

4.1 Vogels

4.1.1 Broedvogels (nesten jaarrond beschermd)

Er zijn broedvogels waarvan de nesten ook beschermd zijn op het moment dat ze niet voor de voortplanting in gebruik zijn en hierdoor een jaarrond beschermd status hebben. Uit verspreidingsgegevens uit het NDFF-uitvoerportaal zijn er in de afgelopen 5 jaar in een straal van 3 kilometer de volgende (categorie 1-4 jaarrond) beschermde vogelsoorten aangetroffen: gierzwaluw, huismus, roek, grote gele kwikstaart, steenuil, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer en wespdedief.

De **gierzwaluw** en **huismus** broeden doorgaans onder nissen van daken, onder (overhangende) kant- en nokpannen en in andere geschikte openingen op en rondom het dak of in de gevel. De paardenstal heeft een golfplaten dak zonder dakgoot. De (opstallen paardenstal en containers) op de onderzoekslocatie zijn niet geschikt als broedlocatie voor deze soorten vanwege het gebrek aan geschikte openingen of nissen die toegang geven tot ruimtes die geschikt zijn voor broeden. Het is hierom redelijkerwijs uit te sluiten dat deze soorten de onderzoekslocatie gebruiken als broedplaats. De onderzoekslocatie en directe omgeving bieden marginaal geschikt leefgebied voor de huismus, aangezien de directe omgeving voornamelijk bestaat uit weiland met hier en daar wat groene hagen. Nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw wordt niet noodzakelijk geacht.

De **roek** broedt in kolonieverband in clusters hoge bomen in groen buitengebied maar ook in stadsparken. De onderzoekslocatie en directe omgeving functioneren niet als mogelijke nestlocatie voor de roek. Op de onderzoekslocatie zijn geen clusters hoge bomen aanwezig. De bomenrijen direct ten westen en zuiden van de onderzoekslocatie zijn onderzocht op grote nesten, welke niet aanwezig waren. Nader onderzoek naar een nestlocatie van de roek wordt niet noodzakelijk geacht.

De **grote gele kwikstaart** nestelt graag bij stromend water in een nis in de muur, bij boomwortels in natuurlijke oevers en onder bruggen. Dergelijk leefgebied is niet in geschikte vorm aanwezig op en nabij de onderzoekslocatie. Tevens zijn volgens gegevens van SOVON geen broedgevallen bekend in (de omgeving van) Made. Gegevens uit het NDFF-uitvoerportaal hebben voornamelijk betrekking tot waarnemingen in de herfst/winterperiode. De waargenomen individuen in de omgeving betreffen zeer waarschijnlijk trekvogels en wintergasten. Nader onderzoek naar de grote gele kwikstaart wordt niet noodzakelijk geacht.

De **kerkuil** en **steenuil** bewonen (half)open landschappen zoals agrarisch gebied en dorpsranden. Kerkuilen nestelen in deels open gebouwen zoals schuren of kerktorens, vaak met geschikte ruimtes of nestkasten. Steenuilen verblijven op erven, bij boerderijen en in boomholtes, nestkasten of smalle ruimten in gebouwen. Beiden hebben functionele nestplaatsen, rustplaatsen en foerageergebied nodig. Op de onderzoekslocatie ontbreken geschikte nestplaatsen. De paardenstal wordt in de avond afgesloten, waardoor deze 's nachts niet toegankelijk is. De onderzoekslocatie is in principe geschikt als foerageergebied voor de kerkuil en steenuil. In de omgeving is echter meer geschikt foerageergebied aanwezig (het buitengebied van Made). Tijdens veldbezoek zijn geen sporen zoals veren, krijtsporen of braakballen aangetroffen. Nader onderzoek naar de kerkuil en steenuil wordt niet noodzakelijk geacht.

De **ooievaar** broedt op hoge locaties, bijvoorbeeld bovenop nestpalen, schoorstenen, hoge gebouwen of in hoogspanningsmasten. Dergelijke hoge elementen ontbreken op de onderzoekslocatie. Tijdens het veldbezoek zijn geen ooievaarsnesten of nestsporen op en rondom de aanwezige gebouwen aangetroffen. Het gebruik van de onderzoekslocatie en omgeving als broedlocatie voor de ooievaar kan hiermee redelijkerwijs uitgesloten worden. Nader onderzoek naar potentiële nestlocaties van de ooievaar wordt niet noodzakelijk geacht.

De **slechtvalk** broedt op hoge (stenige) gebouwen en structuren, zoals kantoorgebouwen, torens, fabrieks-schoorstenen en hoogspanningsmasten waar grote nesten worden hergebruikt of een legsel wordt gevormd op een kale ondergrond. De bebouwing op de onderzoekslocatie is te laag om als broedlocatie door de slechtvalk gebruikt te worden. Nader onderzoek naar de aanwezigheid van de slechtvalk wordt niet noodzakelijk geacht.

De **boomvalk**, **buizerd**, **havik**, **ransuil**, **sperwer** en **wespendief** broeden in bossen of halfopen landschappen, vaak hoog in een boomkruin, waar ze grote nesten maken of hergebruiken. Op de onderzoekslocatie zijn geen hoge bomen aanwezig. De bomenrijen direct ten westen en zuiden van de onderzoekslocatie zijn onderzocht op grote nesten, welke niet aanwezig waren. Nader onderzoek naar potentiële nestlocaties van de boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer wordt niet noodzakelijk geacht.

4.1.2 Broedvogels (nesten soms jaarrond beschermd)

De broedvogels waarvan het nest in uitzonderlijke gevallen eveneens jaarrond is beschermd, zijn voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, of makers van grote nesten, zoals eksters en zwarte kraaien. Voor de vogels in deze categorie geldt een jaarronde nestbescherming enkel bij ecologisch zwaarwegende redenen. In de directe omgeving zijn echter voldoende alternatieven voor nestgelegenheid. Er zijn derhalve geen bijzondere ecologische omstandigheden die rechtvaardigen dat deze soorten een jaarrond beschermde status moeten krijgen. Wel zijn nesten van deze soorten beschermd als ze als zodanig in gebruik zijn. Het werken buiten het broedseizoen is voldoende om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen (zie hoofdstuk 5).

4.1.3 Algemene broedvogels

De bebouwing en omliggende beplanting op de onderzoekslocatie kunnen nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals de merel, heggenmus en kauw. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten, die ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid hebben. Het dak van de bebouwing kan nestgelegenheid bieden aan broedvogelsoorten zoals de kauw en stadsduif. De nesten van deze soorten zijn alleen beschermd op het moment dat ze als zodanig in gebruik zijn (zie hoofdstuk 5).

4.2 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens en de verspreidingsatlas van de NDFF is de onderzoekslocatie gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en meervleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

Bij verblijfplaatsen van vleermuizen is onderscheid te maken tussen een zomerverblijf, kraamverblijf, paar/baltsverblijf (die ook als individueel winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden) en massawinterverblijf. Deze functies worden mede bepaald door specifieke kenmerken van bebouwing op de onderzoekslocatie. Deze verblijfplaatsen kunnen door diverse vleermuissoorten worden gebruikt.

De bebouwing op de onderzoekslocatie is niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De containers bevatten geen openingen welke geschikt zijn voor vleermuizen. De paardenstal bevat geen spouwmuren en er zijn geen geschikte openingen. Ook het golfplaten dak op de paardenstal bevat geen geschikte openingen voor vleermuizen. Verder zijn er geen andere ruimtes (achter betimmeringen) waargenomen bij de opstallen, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken.

Het aanwezige groen op de onderzoekslocatie zijn enkel struiken en jongere bomen. Deze begroeiing is dan ook niet geschikt (door de afwezigheid van holtes, spleten en/of loshangend schors) om te dienen als verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Hierom zijn verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uit te sluiten.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

Het is door de onderlinge afstand tot de bebouwing in de omgeving niet aannemelijk dat er in de directe invloedssfeer van de onderzoekslocatie potentiële verblijfplaatsen aanwezig zijn die negatieve invloed kunnen ondervinden van de werkzaamheden.

Naast de onderzoekslocatie bevinden zich twee bomenrijen. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden door de afstand tot de bouwlocatie en de aard van de ingreep, geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie. Tijdens de werkzaamheden dient wel op de onderzoekslocatie rekening gehouden te worden met aanwezigheid van in de omgeving verblijvende vleermuizen (zie hoofdstuk 5).

Foerageerhabitat

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat gebruikt kunnen worden door in de omgeving verblijvende vleermuizen om te foerageren. De plannen zullen echter geen aantasting van belangrijk foerageerhabitat vormen. Door de voorgenomen ingreep zal het aanbod van foerageermogelijkheden niet in het geding komen, in de directe omgeving is meer geschikt foerageerhabitat voor vleermuizen aanwezig (het buitengebied van Made). Tijdens de werkzaamheden dient wel op de onderzoekslocatie rekening gehouden te worden met aanwezigheid van in de omgeving verblijvende vleermuizen (zie hoofdstuk 5).

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Doordat dergelijke lijnvormige elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, worden er geen potentiële vliegroutes verstoord.

4.3 Overige zoogdieren

Alle zoogdieren in Nederland zijn beschermd. Voor sommige algemeen voorkomende soorten geldt een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Op deze wijze is er onderscheid te maken in streng beschermde en minder streng beschermde soorten.

Streng beschermde soorten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF ligt de onderzoekslocatie binnen het verspreidingsgebied van de volgende streng beschermde grondgebonden zoogdieren: bever, bunzing, wezel, steenmarter en eekhoorn.

De **bever** komt voor in de buurt van waterrijke gebieden, zoals rivieren, beken en meren, waar hij zijn burcht bouwt langs de oevers, waar het water rustig stroomt. Dergelijke elementen ontbreken op de onderzoekslocatie, zodat de aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de bever kan redelijkerwijs worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de bever wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

De **steenmarter** gebruikt hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes maar ook stenenstapels of takkenhopen, als verblijfplaats. Een steenmarter heeft binnen zijn territorium verscheidene verblijfplaatsen. Het groen rondom de opstallen bevatten geschikte ruigtes welke gebruikt kunnen worden als verblijfplaats (figuur 4.1). Ook zijn er verschillende openingen aangetroffen tot de opstallen (figuur 4.2). Gelet op de geschiktheid van de opstallen, de ruigtes en de landelijk gelegen onderzoekslocatie is een verblijfplaats van de steenmarter niet uit te sluiten. Nader onderzoek naar de steenmarter wordt derhalve noodzakelijk geacht (zie hoofdstuk 5).

Figuur 4.1. Verschillende materialen rondom de opstallen en begroeiing.

Figuur 4.2. Geschikte opening tot één van de containers.

De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor de **eekhoorn**. Er zijn op de onderzoekslocatie geen hoge bomen aanwezig, groene verbindingen waar de eekhoorn gebruik van kan maken ontbreken rond de onderzoekslocatie. Er zijn dan ook geen nesten van eekhoorns aangetroffen. De aanwezigheid van een vaste rust- of voortplantingsplaats van de eekhoorn kan worden uitgesloten. Nader onderzoek naar de eekhoorn wordt niet noodzakelijk geacht.

De **bunzing** en **wezel** komen volgens de verspreidingsgegevens van de NDFF voor in de omgeving van de onderzoekslocatie. Ondanks dat de **hermelijn** niet in de omgeving is waargenomen, is het mogelijk dat ook deze soort voorkomt in de omgeving. De kleine marterachtigen zijn sterk gebonden aan landschapselementen zoals houtwallen en bosschages die dekking bieden gedurende het foerageren en migreren tussen de vaste rust- of voortplantingsplaatsen en de foerageergebieden. Het groen rondom de opstallen bevatten geschikte ruigtes welke gebruikt kunnen worden als verblijfplaats (figuur 4.1). Ook zijn er verschillende openingen aangetroffen tot de opstallen (figuur 4.2). Gelet de geschiktheid van de opstallen, de ruigtes en de landelijk gelegen onderzoekslocatie is een verblijfplaats van de bunzing, wezel of hermelijn niet uit te sluiten. Nader onderzoek naar de bunzing, wezel en hermelijn wordt noodzakelijk geacht (hoofdstuk 5).

Licht beschermde soorten

De onderzoekslocatie vormt geschikt habitat voor een aantal soorten grondgebonden zoogdieren. Het gaat daarbij om algemene soorten als rosse woelmuis. De verblijfplaatsen van deze soorten worden door de voorgenomen mogelijk aangetast. Het is derhalve belangrijk dat de zorgplicht in acht wordt genomen voor incidenteel te verwachten soorten (zie hoofdstuk 5).

4.4 Reptielen, amfibieën en vissen

Reptielen

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. Op de onderzoekslocatie is geen geschikt habitat voor reptielen aanwezig. Er zijn daarnaast in de afgelopen 5 jaar geen waarnemingen van de NDFF geweest van streng beschermde reptielen in een straal van 3 kilometer rondom de onderzoekslocatie.

Amfibieën

Volgens gegevens van de NDFF zijn binnen enkele kilometers rondom de onderzoekslocatie in de afgelopen 5 jaar de volgende streng beschermde soorten waargenomen: Alpenwatersalamander en kamsalamander.

De streng beschermde **Alpenwatersalamander** is niet kieskeurig wat betreft het voortplantingsbiotoop. Wel is belangrijk dat het water niet snelstromend is en niet rijk is aan vis. Deze soort is te vinden in weide- en bospoelen, (tuin)vijvers, sloten en vennen. Buiten de voortplantingsperiode is de Alpenwatersalamander te vinden in weidelandschappen, heidegebieden, loof- en naaldbossen, struwelen en parken. Het landhabitat bevindt zich meestal binnen 100 meter van het voortplantingshabitat. De watergang op de onderzoekslocatie is marginaal geschikt doordat er een erg steile oever is wat lastig te beklimmen is voor Alpenwatersalamanders. Daarnaast is volgens gegevens van de NDFF de enige waarneming van de afgelopen 5 jaar op een afstand van circa 1,5 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie. Nader onderzoek naar de Alpenwatersalamander wordt derhalve niet benodigd geacht.

De **kamsalamander** wordt aangetroffen in bosrijk gebied, waar houtwallen of struweel aanwezig is. Kamsalamanders komen zelden in akkerbouwgebieden voor. Het voortplantingsbiotoop bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Veel vindplaatsen zijn beek- of rivierbegeleidend. De poel mag niet geheel beschaduwde zijn en moet permanent water bevatten. De onderzoekslocatie bevat geen geschikt habitat. Daarnaast zijn volgens gegevens van de NDFF de enige waarnemingen van de afgelopen 5 jaar op een afstand van circa 1,5 kilometer ten oosten van de onderzoekslocatie gedaan. Nader onderzoek naar de kamsalamander wordt derhalve niet benodigd geacht.

De onderzoekslocatie vormt weinig geschikt landhabitat voor amfibieën. Incidenteel kunnen algemene soorten als bruine kikker en gewone pad beschutting vinden tussen de ruigtes en beplanting op de onderzoekslocatie. Daarnaast kan de watergang gebruikt worden door algemene amfibiesoorten. Voor de mogelijk incidenteel te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Omgevingswet (zie hoofdstuk 5).

Vissen

Er zijn slechts enkele zoetwatervissoorten die binnen de Omgevingswet een strenge bescherming genieten, waaronder de **grote modderkruiper**. Deze soort preferereert ondiepe wateren met een dikke modderlaag en een uitbundige waterplantengroei. Indien de watergang op de onderzoekslocatie wordt aangetast door de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie zou er een overtredingen van de Omgevingswet kunnen plaats vinden met betrekking tot de streng beschermde vissoort de grote modderkruiper. Indien er werkzaamheden aan de watergangen plaatsvinden is het zaak om nader onderzoek grote modderkruiper uit te voeren (zie hoofdstuk 5). Indien de watergang op de onderzoekslocatie wordt gedempt dient ook rekeningen gehouden te worden met de zorgplicht voor algemene vissoorten.

4.5 Ongewervelden

Libellen

Er zijn slechts enkele libellensoorten die binnen de Omgevingswet een strenge bescherming genieten. Deze zijn voor wat betreft hun verspreiding gebonden aan specifieke habitateisen, die veelal alleen in natuurgebied zijn te vinden. In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn volgens verspreidingsgegevens uit NDFP geen libellen soorten te verwachten. Beschermde soorten zijn op de onderzoekslocatie eveneens op grond van verspreidingsatlas uit te sluiten.

Vlinders

Beschermde vlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan specifieke waardplanten. De onderzoekslocatie ligt in het verspreidingsgebied van de volgende beschermde vlindersoorten: grote vos en teunisbloempijlstaart.

De **teunisbloempijlstaart** heeft open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen als habitat. De waardplanten van de soort zijn wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart. Tijdens het veldbezoek is gelet op waardplanten van de teunisbloempijlstaart. Hierbij zijn geen waardplanten van teunisbloempijlstaart aangetroffen. Aangezien het veldbezoek uitgevoerd is in de groeiperiode van de waardplanten, kan hiermee uitgesloten worden dat op de onderzoekslocatie sprake is van rust- of voortplantingsplaatsen van teunisbloempijlstaart. Nader onderzoek naar de teunisbloempijlstaart wordt niet noodzakelijk geacht.

De **grote vos** geeft de voorkeur aan bosranden, open bossen, boomgaarden en bloemrijke graslanden. Zij hebben als waardplanten de iep, zoete kers, populier en wilg. Op de onderzoekslocatie is dergelijk habitat niet aanwezig. Op basis van bovenstaande gegevens kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat op de onderzoekslocatie sprake is van rust- of voortplantingsplaatsen van de grote vos. Nader onderzoek de grote vos wordt derhalve niet noodzakelijk geacht.

Overige soorten

Overige beschermde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft, vermiljoenkever en platte schijfhoren, zijn op de onderzoekslocatie uit te sluiten. Er is geen geschikt habitat voor dergelijke beschermde soorten op de onderzoekslocatie aanwezig en er zijn geen waarnemingen bekend in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

4.6 Planten

De onderzoekslocatie bestaat uit gras (weide) en wat groenblijvend struikgewas. In dergelijke vegetaties zijn geen beschermde soorten te verwachten. De meeste beschermde plantensoorten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn op de onderzoekslocatie niet aanwezig.

4.7 Specifieke zorgplicht

Onder de specifieke zorgplicht vallen de in Nederland in het wild levende vogelsoorten, genoemd in bijlage I van de Vogelrichtlijn, en niet in de bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 2.4, tweede lid, van de Vogelrichtlijn. Verder vallen hieronder de soorten uit bijlagen II, IV en V van de Habitatrichtlijn en dier- en plantensoorten genoemd in de Rode Lijsten.

Een Rode lijst is een overzicht van levende soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de Minister van Economische Zaken. De dier- en plantensoorten zijn onderverdeeld in categorieën. Naast vogels zijn er ook lijsten voor bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, sprinkhanen, krekels, korstmossen, land- en zoetwaterweekdieren, libellen, mossen, paddenstoelen, platwormen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen en zoogdieren.

Volgens de actuele verspreidingsgegevens van flora en fauna uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) zijn er geen Rode Lijst soorten in de afgelopen 3 jaar waargenomen. Door te voldoen aan de algemene zorgplicht kan worden vastgesteld dat nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dier- en plantensoorten die zijn opgenomen in de Rode Lijst.

5 Toetsing aan soortenbescherming

Als gevolg van de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie kunnen er schadelijke handelingen optreden die leiden tot een vergunningsplichtig geval. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke soorten er sprake is van dreigende overtreding van de Omgevingswet en of met eenvoudige maatregelen overtreding is te voorkomen. Verder wordt beschreven voor welke soorten een vervolgtraject noodzakelijk is, bijvoorbeeld omdat toetsing van de ingreep aan de Omgevingswet op basis van de huidige onderzoeksinspanning niet mogelijk is, en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

5.1 Broedvogels

5.1.1 Algemene broedvogels

Voor de algemene broedvogelsoorten die op de onderzoekslocatie zijn te verwachten geldt dat, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot deze soorten. Artikel 11.37 (Bal) (Het is verboden nesten te beschadigen, te vernielen of weg te nemen) is van toepassing. De nesten mogen echter wel worden weggenomen wanneer deze op dat moment niet in gebruik zijn. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot eind augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Indien de werkzaamheden toch binnen het broedseizoen uitgevoerd dienen te worden, zal voorafgaand hieraan door een ter zake kundig ecoloog geïnspecteerd moeten worden of er broedgevallen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. De ecoloog zal naar aanleiding van de inspectie kunnen adviseren of het mogelijk is om de werkzaamheden uit te voeren zonder daarbij broedvogels te verstoren.

5.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn gevoelig voor lichtverstoring. Zowel bij hun verblijfplaatsen, langs vliegroutes als in hun foerageergebied. Tijdens de realisatie- en gebruiksfase bestaat er een kans op verstoring van mogelijk in de omgeving voorkomende vleermuizen. Om verstoring van eventuele verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied te voorkomen dient de verlichting in de realisatie- en gebruiksfase dusdanig ingericht te worden dat de functies 's nachts behouden kunnen worden. Om verstoring te voorkomen worden de werkzaamheden bij voorkeur uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is en verlichting noodzakelijk is, wordt geadviseerd hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toe te passen. Vleermuisvriendelijke verlichting is amberkleurig (1700 -2200k) en is weggericht van de omliggende bebouwing en het aanwezige groen. Tevens dient de straal van de verlichting klein te zijn (weinig strooilicht, lichtbundel neerwaarts richten en toepassen geconvergeerde lichtbundel).

5.3 Kleine marterachtigen en steenmarter

De bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter zijn beschermde inheemse diersoorten volgens artikel 3.10 van de Omgevingswet. Het is hierdoor verboden om de soorten in hun natuurlijk verspreidingshabitat opzettelijk te doden en vangen, alsook om vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de soorten te beschadigen of vernielen. Daarmee is functioneel leefgebied ten behoeve van het functioneren van de vaste rust- en voortplantingsplaatsen eveneens beschermd. Wanneer op de onderzoekslocatie essentiële onderdelen van

het functionele leefgebied van kleine marterachtigen en steenmarter aanwezig zijn, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ingreep kunnen leiden tot overtreding van de Omgevingswet. Het bosschage rondom de opstallen op de onderzoekslocatie biedt potentieel leefgebied, foerageergebied en mogelijk vaste rust- en voortplantingsplaatsen voor deze beschermde soorten. Het verwijderen van de aanwezige beplanting, het vergraven van hopen en verwijderen van de opstallen kan leiden tot vernietiging van vaste rust- en voortplantingsplaatsen en/of foerageergebied van deze soorten, wat in strijd is met de Omgevingswet. Het is daarom van belang om vast te stellen dan wel uit te sluiten dat kleine marterachtigen en steenmarter gebruik maken van de onderzoekslocatie. Om de aanwezigheid van beschermde functies van kleine marterachtigen en de steenmarter te bepalen dient, conform de methode zoals beschreven in de BIJ12 (2024) kleine marterachtigen, nader onderzoek te worden uitgevoerd. Middels dit nader onderzoek kan worden aangetoond of de beschermde bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter gebruik maken van de onderzoekslocatie als vaste rust of voortplantingsplaats.

5.4 Algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën

Voor de te verwachten soorten geldt dat de werkzaamheden mogelijk verstorend kunnen werken. Als gevolg van graafwerkzaamheden kunnen dieren verwond of gedood worden en hopen kunnen worden verwijderd. Dit houdt een overtreding van artikel 11.54 (Bal) in. Voor de te verwachten soorten geldt, op grond van het provinciale soortenbeleid, bij ruimtelijke ontwikkelingen echter een vrijstelling, waardoor geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Het is echter in het kader van de zorgplicht wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Het doden of verwonden kan plaatsvinden wanneer rust- of voortplantingslocaties worden aangetast. Het verwijderen van de begroeiing rond de opstallen dient daarom buiten de gevoelige periode van voortplanting of winterrust uitgevoerd te worden. De geschikte periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden betreft de periode september tot oktober. Dieren die gedurende de werkzaamheden worden aangetroffen dienen de gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen.

5.5 Vissen

5.5.1 Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is in Nederland beschermd onder de Omgevingswet. De soort is opgenomen in tabel II van de Habitatrichtlijn. Indien de watergang op de onderzoekslocatie met de voorgenomen ingreep zal worden aangetast is nader onderzoek naar deze soort benodigd om de mogelijke aanwezigheid uit te kunnen sluiten. Dit nader onderzoek kan met behulp van eDNA worden uitgevoerd. Voor dit onderzoek zullen een aantal watermonsters genomen worden van de watergang op de onderzoekslocatie. Indien de grote modderkruiper gebruik maakt van de onderzoekslocatie zal er DNA van de soort aanwezig zijn in het water. Middels eDNA onderzoek wordt gekeken of er DNA van de grote modderkruiper aanwezig is in het water uit de watergangen op de onderzoekslocatie.

5.5.2 Algemene vissoorten

Bij het dempen van de watergang zullen zonder maatregelen vissen worden gedood, hetgeen een overtreding van de Omgevingswet inhoudt. De te verwachten soorten vallen echter onder een vrijstelling, zodat voor de werkzaamheden niet vooraf een vergunning hoeft te worden aangevraagd. Voor de te verwachten vissoorten geldt echter wel de zorgplicht. Dit houdt in dat het doden van individuen redelijkerwijs vermeden dient te worden. Dit kan door het afvangen van vissen voorafgaande aan de dempingswerkzaamheden en het verplaatsen van de vis in de te handhaven watergangen in de directe omgeving. Aanbevolen wordt om ten tijde van de uitvoering de werkwijze vast te leggen in een ecologisch werkprotocol dat bij de uitvoerende partij onder de aandacht dient te worden gebracht.

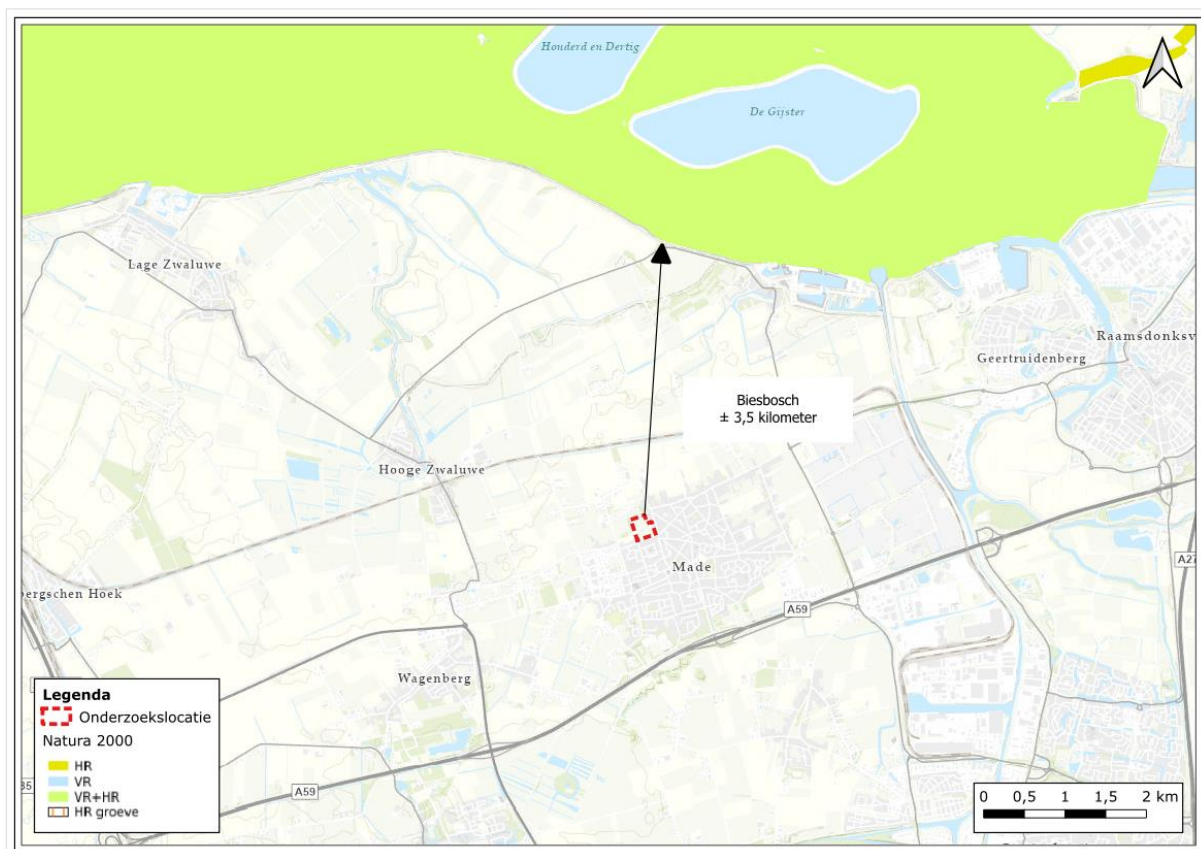
In het werkprotocol worden de benodigde maatregelen verwoord en de verantwoordelijkheden van de betrokken partijen vastgelegd.

6 Toetsing aan gebiedenbescherming

In algemene zin kan er door een plan sprake zijn van negatieve gevolgen, op vanuit de Omgevingswet aangewezen beschermde gebieden. In dit hoofdstuk wordt beschreven voor welke gebieden er mogelijk sprake is van negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen op de onderzoekslocatie. Verder wordt beschreven of een vervoltraject noodzakelijk is en wat de eventuele consequenties zijn ten aanzien van vergunningen.

6.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000. Het meest nabijgelegen tevens stikstofgevoelige Natura 2000-gebied, de Biesbosch, bevindt zich op circa 3,5 kilometer afstand ten noorden van de onderzoekslocatie (zie figuur 6.1).

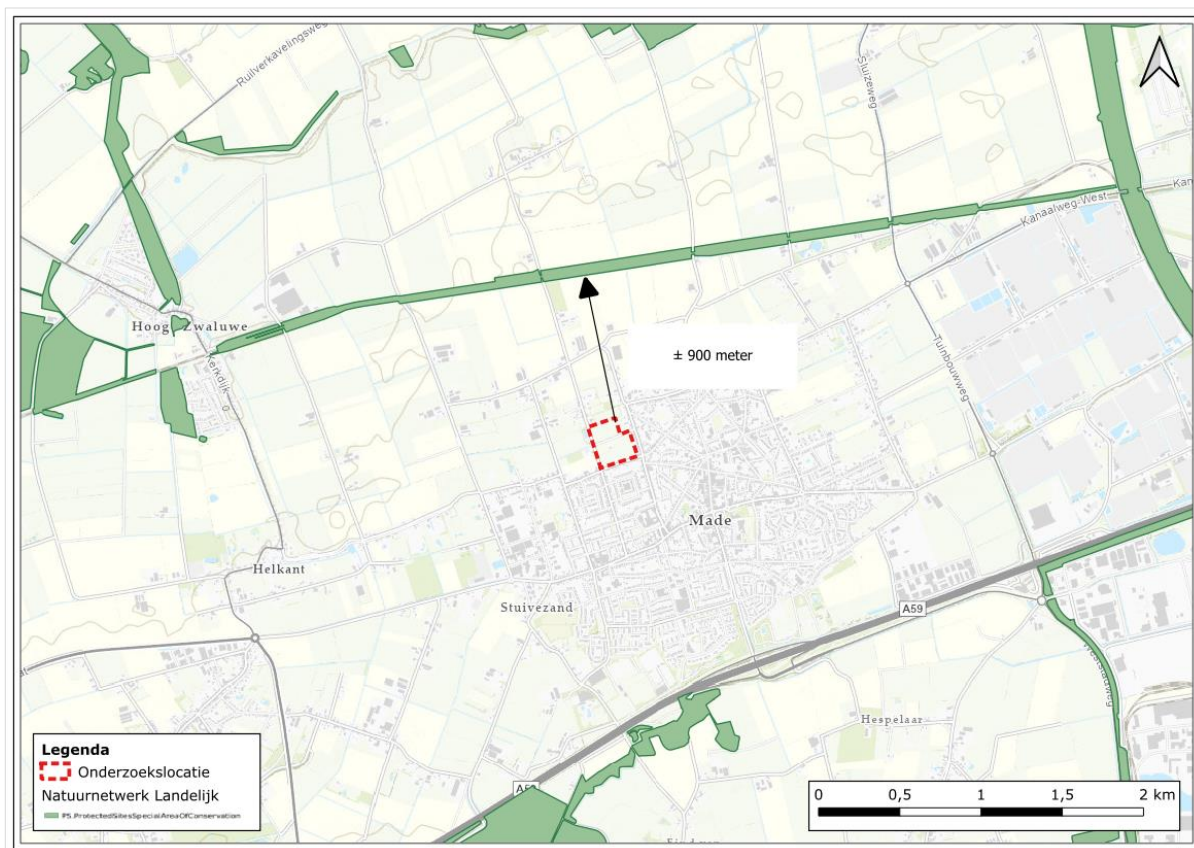
Figuur 6.1 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van Natura 2000.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen een Natura 2000-gebied. Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect. Externe effecten als gevolg van licht, trilling en geluid als door de voorgenomen plannen op de onderzoekslocatie zijn, gezien de afstand tot de meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden niet te verwachten. Externe effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie zijn vanwege de sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden op voorhand niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in het

kader van de vergunningplicht 'Natura 2000-activiteit' ten aanzien van stikstof wordt noodzakelijk geacht. Dit kan in eerste instantie worden onderzocht middels een modelberekening (AERIUS-calculator).

6.2 Natuurnetwerk Nederland

De onderzoekslocatie maakt geen deel uit van het Natuurnetwerk. De onderzoekslocatie ligt ook niet in de nabijheid van een gebied, behorend tot het Natuurnetwerk Nederland. Het meest nabijgelegen gebied bevindt zich circa 900 meter afstand ten noorden van de onderzoekslocatie. In figuur 6.2 is de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland weergegeven.

Figuur 6.2 Ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland.

Initiatiefnemers van ingrepen binnen of in de directe nabijheid van het Natuurnetwerk Nederland dienen in Noord-Brabant de effecten van de ingreep op de wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk te onderzoeken. Gezien de afstand van de onderzoekslocatie tot het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk en zullen de wezenlijke waarden en kenmerken ten opzichte van de oorspronkelijke situatie niet veranderen. Vervolgonderzoek in het kader van het Natuurnetwerk Nederland wordt niet noodzakelijk geacht.

7 Houtopstanden

In art. 11.112 zijn de oogmerken opgenomen voor de activiteiten die houtopstanden, hout en houtproducten betreffen. De oogmerken met betrekking tot vellen en herplanten van houtopstanden hebben betrekking op de natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. De Omgevingswet beschermt bos van minimaal 10 are en bomenrijen van minimaal 21 bomen, gelegen buiten de bebouwde kom (de zogenaamde 'houtopstanden'). Het is verboden deze houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen zonder voorafgaande melding bij het bevoegd gezag. In dit hoofdstuk wordt beschreven of er bij de voorgenomen kap sprake is van meldingsplicht en herplantplicht. Verder wordt beschreven of er vervolmaatregelen getroffen dienen te worden ten behoeve van de voorgenomen houtkap.

De bomen op de onderzoekslocatie vallen niet onder de definitie houtopstanden, als bedoeld in artikel 11.111 (Bal). De te vellen bomen op de onderzoekslocatie betreft een houtopstand op erven. Voor deze houtopstand geldt geen meldingsplicht en herplantplicht.

8 Samenvatting en conclusies

Sweco heeft in opdracht van Vorm Ontwikkeling B.V. een quickscan natuurwaarden uitgevoerd aan de Prinsenvolderstraat, Haagstraat en Dahliastreet te Made.

De quickscan natuurwaarden is uitgevoerd in het kader van de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie en heeft tot doel om in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten, gebieden of houtopstanden aanwezig zijn die volgens de natuurbescherming onder de Omgevingswet een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve gevolgen kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep.

De initiatiefnemer is voornemens 181 nieuwe woningen te realiseren. De opstallen op de onderzoekslocatie zullen worden gesloopt, ook het groen hieromheen zal verwijderd worden. De bomenrijen aan de Dahliastreet en Haagstraat zullen behouden blijven. De watergang ten noorden van de Vierendeelstraat zal misschien worden gedempt.

De aanwezigheid van geschikt habitat op de onderzoekslocatie voor de verschillende soorten en soortgroepen is weergegeven in tabel 8.1. In tabel 8.2 zijn de effecten op beschermde gebieden en houtopstanden weergegeven. In de tabellen is samengevat of de voorgenomen ingreep mogelijk verstorend kan werken en wat de consequenties zijn voor eventuele vervolgstappen, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrajecten. In de tabellen is weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Omgevingswet voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 8.1 Overzicht geschiktheid onderzoekslocatie voor soortgroepen en te nemen vervolgstappen.

Soortgroep	Geschied habitat	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*	
Broedvogels	algemeen	ja	mogelijk	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	nee	gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting
	foerageergebied	ja	nee	nee	nee	gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting
	vliegroutes	nee	nee	nee	nee	gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting
Grondgebonden zoogdieren	ja	mogelijk	ja	mogelijk	nader onderzoek kleine marterachtigen en steenmarter en aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene grondgebonden zoogdieren	
Amfibieën	minimaal	mogelijk	nee	nee	aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene amfibieën	
Reptielen	nee	nee	nee	nee	-	
Vissen	mogelijk	mogelijk	mogelijk	mogelijk	bij dempen watergang nader onderzoek grote modderkruiper en aandacht voor zorgplicht ten aanzien van algemene vissoorten	
Libellen en vlinders	nee	nee	nee	nee	-	
Overige ongewervelden	nee	nee	nee	nee	-	

Soortgroep	Geschikt habitat	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Omgevingsvergunning	Bijzonderheden / opmerkingen*
Vaatplanten	nee	nee	nee	nee	-

Tabel 8.2 Overzicht effecten t.o.v. beschermde gebieden en houtopstanden en te nemen vervolgstappen.

Gebiedsbescherming	Gebied aanwezig	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Vergunningplicht	
Natura 2000	3,5 km	mogelijk	ja	nee	AERIUS berekening uit te laten voeren
Natuurnetwerk Nederland	900 m	nee	nee	nee	-
Houtopstanden	n.v.t.				-

* Wijzigingen in het planvoornemen kunnen van invloed zijn op de uitkomst van het onderzoek.

Conclusie en aanbevelingen

Met betrekking tot **algemene broedvogelsoorten** wordt geadviseerd het groen en de opstallen buiten het broedseizoen te verwijderen. In de Omgevingswet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot september worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien binnen het broedseizoen gewerkt moet worden, dient voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelinspectie gedaan te worden door een ter zake kundig ecoloog.

Ten aanzien van **algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren** en **amfibieën** die de onderzoekslocatie kunnen gebruiken, wordt geadviseerd om de werkzaamheden op een dusdanige manier uit te voeren dat de zorgplicht in acht wordt genomen. Door de werkzaamheden te faseren, in één richting te werken en mogelijkheden vrij te houden voor soorten om te vluchten en zich elders heen te verplaatsen, wordt hieraan zorg gedragen.

Ten aanzien van **kleine marterachtigen** en **steenmarter** geldt dat nader onderzoek noodzakelijk is om de functie van de onderzoekslocatie voor deze soorten vast te stellen. Indien kleine marterachtigen en/of de steenmarter vaste rust- of voortplantingsplaatsen hebben op de onderzoekslocatie, hetgeen op basis van de huidige informatie niet is uit te sluiten, zal de voorgenomen ontwikkeling kunnen leiden tot overtreding van de Omgevingswet.

Alleen van toepassing bij het dempen van de watergang: Met betrekking tot **algemene vissoorten** wordt geadviseerd de werkzaamheden aan de kade buiten het paai-seizoen (globaal van april tot en met juni) te plannen, deze af te stemmen op perioden met minder activiteit (bijvoorbeeld tijdens laagwater), gebruik te maken van trillingsarme bouwmethoden en tijdelijke schuttingen of viswerende maatregelen te plaatsen.

Alleen van toepassing bij het dempen van de watergang: Ten aanzien van de **grote modderkruiper** geldt dat nader onderzoek noodzakelijk is indien er werkzaamheden aan de watergang op de onderzoekslocatie zullen plaatsvinden. Indien de watergang op de onderzoekslocatie onderdeel vormt van het leefgebied van de grote modderkruiper en deze watergang wordt bewerkt of gedempt, zal de voorgenomen ontwikkeling kunnen leiden tot overtreding van de Omgevingswet.

Bijlage

GERAADPLEEGDE BRONNEN

(BIJ12 (2023a). Kennisdocument gierzwaluw. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2023b). Kennisdocument huismus. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

BIJ12 (2024). Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/04/Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-versie-2.0.pdf>

BIJ12 (2017b). Kennisdocument steenuil. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuurinformatie/kennisdocumenten-soorten-natuurbescherming/>

Bij12 (2024) Kennisdocument Kleine marterachtigen Bunzing – Hermelijn – Wezel. Opgehaald van <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2024/01/Kennisdocument-kleine-marterachtigen-v1-1-2.pdf>

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (z.d.). Natura 2000 gebieden. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.natura2000.nl/gebieden>.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied 3 km rondom de onderzoekslocatie, periode 2019-2024. NDFF. Geraadpleegd op 11 februari 2025 14 januari 2025 van <https://ndff-ecogrid.nl>.

Ravon (z.d.). Soorten. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 11 februari 2025 van <https://stats.sovon.nl/stats/soorten>.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 11 februari 2025 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisprotocol 2021. Opgehaald van <https://netwerkgroenebureaus.nl/vleermuisprotocol>.

Vlinderstichting (z.d.) Vlinders. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Vogelbescherming (z.d.). Vogelgids. Geraadpleegd op 14 januari 2025 van <https://www.vogelbescherming.nl/>

Zoogdiervereniging (z.d.) Zoogdiersoorten. Geraadpleegd op 11 februari 2025
van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>
www.brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)

Bijlage 1 natuurwetgeving en doelen natura 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1-1-2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrictlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Bijlage 2 natuurwetgeving natuurnetwerk nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omliggende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan ("nee"), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

Bijlage 3 omgevingswet

8.1.1 Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 *Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap*

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)

1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 *Verbodsbepalingen*

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
 - b. een rijksmonumentenactiviteit,
 - c. een ontgrondingsactiviteit,
 - d. een stortingsactiviteit op zee,
 - e. een Natura 2000-activiteit,
 - f. een jachtgeweeractiviteit,
 - g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
 - a. een bouwactiviteit,
 - b. een milieubelastende activiteit,
 - c. een lozingsactiviteit op:
 - 1°. een oppervlaktewaterlichaam,
 - 2°. een zuiveringstechnisch werk,
 - d. een wateronttrekkingsactiviteit,
 - e. een mijnbouwlocatieactiviteit,

- f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
 - 1°. een weg,
 - 2°. een waterstaatswerk,
 - 3°. een luchthaven,
 - 4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
 - 5°. een installatie in een waterstaatswerk,
- g. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
 - a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
 - b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

8.1.2 Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:

- a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
- b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.

3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

8.1.3 Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:

- a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:

- a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
- b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
- c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
- d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;

- e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
- f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen maatregelen, verslechterende of significant versturende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
 - a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
 - b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
 - c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
 - a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
 - 1°. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
 - 2°. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
 - 3°. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3°, van de wet; en
 - 4°. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
 - b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
 - d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
 - e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
 - f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.

3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)

Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
- b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
- b. de activiteit uitvoering geeft aan:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.

3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)

1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:

- a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en

- c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.

2. Het verbod geldt niet als:

- a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
- c. de activiteit deel uitmaakt van:
 - 1°. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
 - 2°. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.